

Rids af et liv

14. februar 2023 af [Morten Tjalve](#)

0

RIDS

999999

Tegner og forfatter: Sidsel Mørch

Forlag: [Cobolt](#)

Form: 80 sider, softcover og sort-hvid med enkelte farver

Vejl. pris: 199 kr.

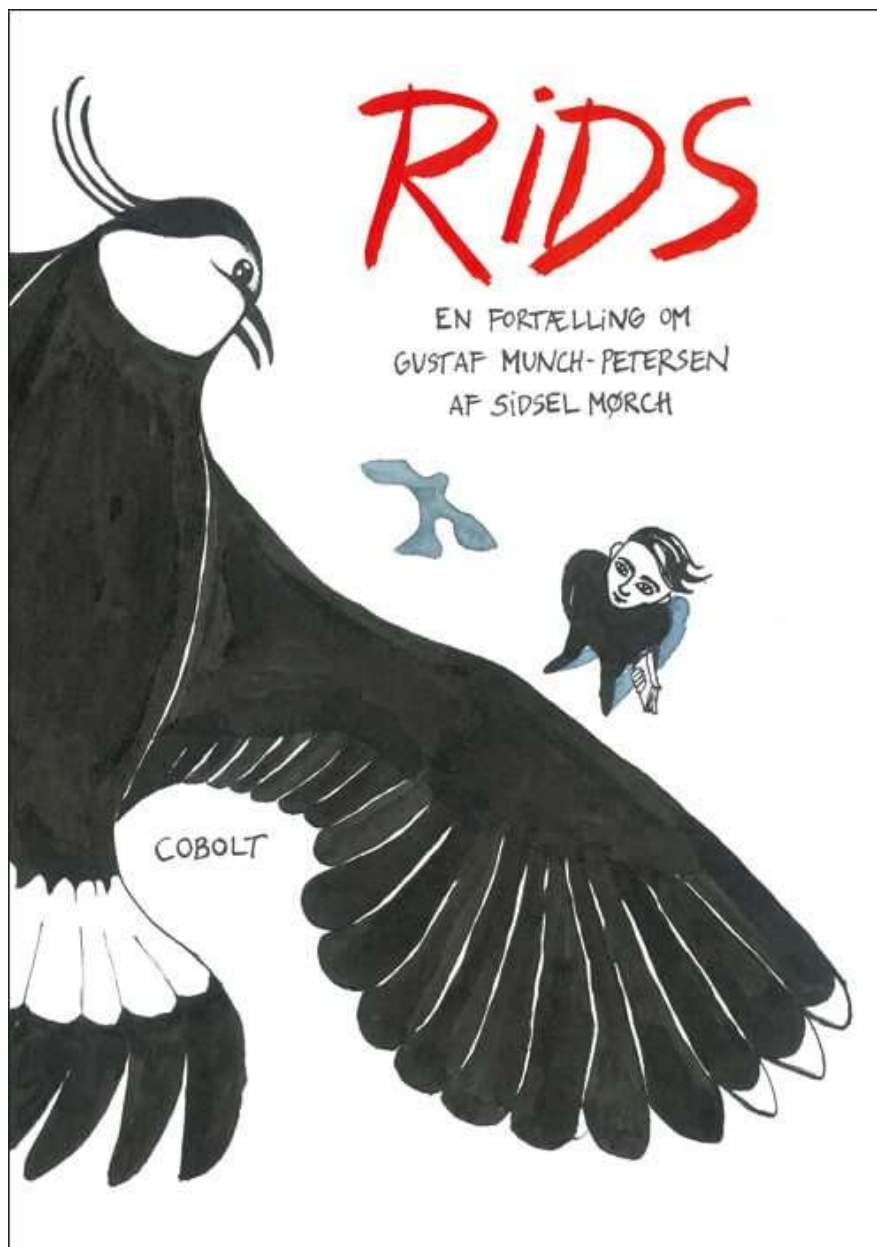
Udgivelsesår: 2021

Udgivelsesland: Danmark

Med titlen "Rids" nedtoner Sidsel Mørch forventningerne til en komplet biografisk tegneserie med udgangspunkt i digteren Gustaf Munch-Petersens digt af samme navn. Nu er det nok, hvis hovedlinjerne bliver trukket op, hvilket de vel nok bliver, selv om det er kortfattet.

Over 80 sider får man historien om Munch-Petersen fra ung hjemmeboende til han forlader hustru og barn for at drage i krig mod fascismen i Spanien, hvor han døde som 26-årig. Mørch fortæller her om mønsterbryderen Munch-Petersen, der ikke vil leve op til forældrenes forventninger og tage en uddannelse. I stedet vil han kunsten og væk fra normerne.

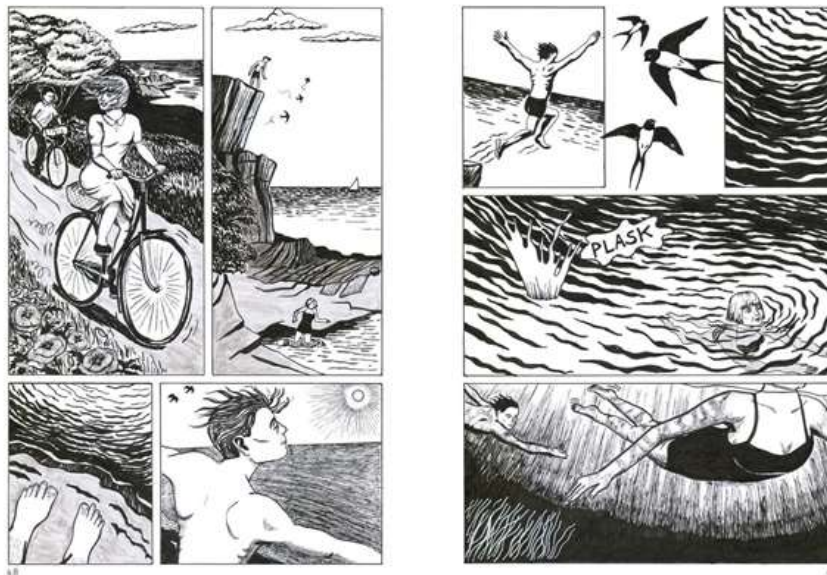
I åbningsscenen forlader han hjemmet, da modsætningerne begynder at slå gnister, hvorfor han i tråd med sin kunstneriske og øvrige livsbane udbryder: ”Kunsten skal forandre verden og samfundets falske, konforme virkelighed!”. Det efterfølges af digtet ”til mine forældre”, det første af otte gengivne digte, der logisk flettes ind i handlingen og får plads over en eller flere sider, når de gengives i deres helhed.

Der springes hen over Munch-Petersens tid i Grønland og direkte til hans deltagelse i det surrealistiske tidsskrift "Linien", hvor han sammen med Vilhelm Bjerke Petersen, Ejler Bille, Richard Mortensen m.fl. satte ord og billeder på den nye kunstneriske retning. Her flettes hans nok kendteste digt "det underste land" ind, da han på værtshus med Ejler Bille kommer op at skændes med unge konservative fra nabobordet.

Med sine ganske få scener til at vise hans liv og udvikling, undgår det ikke at blive lidt skematisk og firkantet, om end illustrativt. Ligesom i sekvensen med forældrene er det modsætninger, der mødes, så gnister opstår i stedet for sød musik. Ønsket om at revolutionere med sin kunst og ændre verden er født og det samme er tankerne, der i sidste ende

førte til hans død: ”En kunstner, som ikke er revolutionær, er ikke kunstner! Idealer har ikke nogen værdi, vis man ikke også LEVER efter sine idealer!”. Der spares hverken på udråbstegnene eller de store fagter.

Sidsel Mørch sparer heller ikke på effekterne med sin rustikke realisme, der med skævvredne perspektiver, dominerende ansigter og skarpe sort-hvide tegninger gør sit bedste for at leve op til dynamikken i Munch-Petersens digtning. Det sidder ikke altid lige i øjet og tenderer nogle gange det naivistiske uden man er helt sikker på, at det rent faktisk er intentionen. Jo mere plads Sidsel Mørch giver sine tegninger, desto bedre fungerer de generelt. Indledningsvist lader hun med blåt Munch-Petersen male en ræv på et lærred. Lydløst følger den ham senere på afstand i løbet af historien, hvor den, bortset fra nogle farvelagte kapitelindledninger, er det eneste farvelagte, der bruges i *Rids*.

Som en hjem-ud-hjem fortælling falder *Rids* i tre dele. Det første hjem med forældrene bliver efterfulgt af udefasen på værtshus med surrealistene for så til slut at ende i tilsyneladende harmoni på Bornholm, hvor han stifter sit eget hjem med keramikeren Lisbeth Munch-Petersen. I længden kan kærligheden og det borgerlige familieliv med børn desværre ikke holde den urolige og idealistiske Gustaf i ro. Fascismens fremmarch i Spanien er den torn i øjet, der tvinger ham til at efterprøve sine idealer med ordene: ”Den

kunstner, som ikke er revolutionær er ikke kunstner!”. Sidsel Mørch og læseren forlader Munch-Petersen på båden væk fra Bornholm og en ny udefase som aktør i den spanske borgerkrig, hvor han døde som 26-årig, der dog ikke indgår i *Rids*.

Bogens titelblad viser et rygende gevær krydset med en bloddryppende pen. Havde Gustaf Munch-Petersen holdt sig til den sidste, ville han nok have været en mere markant skikkelse i dansk litteratur, end han er endt med at blive som repræsentant for den parentetiske surrealisme i dansk digtning. Sidsel Mørchs *Rids* viser, at der var mere på spil og mere at komme efter, men også at uforsonligheden og modviljen mod at slå sig til ro og til tåls stod i vejen for det.

De udvalgte digte viser spændvidden i det korte forfatterskab, fra det surrealistiske over de rolige naturdigte til de konfrontatoriske og oprørske, hele tiden med et ønske om at gå nye sproglige veje. Som introduktion til forfatterskabet er *Rids* en fin indgang, da digtene spreder sig mere end den stramt styrede og noget firkantede gengivelse af hans livsbane gør.

9 VI ELSKER TEGNESERIER
– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

◆ Cobolt, Sidsel Mørch, Gustaf Munch-Petersen

DEL PÅ

Morten Tjalve

Faldt i tønden med tegneserier som barn. I sit civile liv gymnasielærer og har siden 2001 anmeldt, og skrevet om, litteratur og senere tegneserier.

FORRIGE ARTIKEL

Paris' skyggesider

NÆSTE ARTIKEL

**Kang! M.O.D.O.K! Vi
supersnakker Ant-Man
3**

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE

9. marts 2023 af [Kristian Bang Larsen](#)

0